

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. การอภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนใน โรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนใน โรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ทั้ง 3 ด้าน โดยจำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่งและประสบการณ์
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ

สมมติฐานของการวิจัย

การพัฒนาวิษย์นักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เปรียบเทียบตามตัวแปรต้น ดังนี้

1. บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวิษย์นักเรียนในโรงเรียนแตกต่างกัน
2. บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวิษย์นักเรียนในโรงเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2,943 คน ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 231 คน และครูจำนวน 2,712 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 341 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 27 คน และครูจำนวน 314 คน ได้มาโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) นำมาเทียบสัดส่วนแล้วทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจ ซึ่งครอบคลุมขอบข่ายการพัฒนาวิษย์นักเรียนในโรงเรียน 3 ด้าน นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถาม แล้วนำไปทดลองใช้กับบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.96 ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 341 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปประมวลผลหาค่า ทางสถิติ เพื่อตอบคำถามในแต่ละประเด็นต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ แล้วเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
2. วิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำผลที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และแปลความหมาย
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกันคือผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และที่มีประสบการณ์ต่างกัน คือน้อยกว่า 5 ปี ระหว่าง 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) แปลความหมายของคะแนนและจัดเรียงลำดับเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
4. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา จัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 คน เป็นผู้บริหาร 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10 เป็นครูผู้สอน 314 คน คิดเป็นร้อยละ 92.10 และมีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ประสบการณ์ในการทำงาน 5- 10 ปี 100 คน คิดเป็นร้อยละ 29.30 และมากกว่า 10 ปี 200 คน คิดเป็นร้อยละ 58.70

2. การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน

2.1 การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2.2 การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวม รายด้าน และรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นเรื่อง การประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรม พัฒนาการแต่งกายของนักเรียน การสรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียนเป็นรายปี การจัดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียนเป็นงานประจำ การลงโทษนักเรียนที่แต่งกายผิดวิสัยอย่างต่อเนือง และการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาความประพฤติของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวม รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก

2.4 การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี โดยรวม รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก

2.5 การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี โดยรวม รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก

2.6 การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี โดยรวม รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน

3.1 การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยรวม รายด้าน และรายข้อส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความรับผิดชอบ เรื่องการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียน การสรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียนเป็นรายปี การจัดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียน

การประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียน การจัดกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนตามที่กำหนด ปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเรื่องการสรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียนเป็นรายปี การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามวินัย การให้กำลังใจเมื่อนักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวินัย การกำหนดนโยบายความประพฤติของนักเรียนอย่างชัดเจน การสรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นรายปี และการแต่งตั้งกรรมการดำเนินการความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นทางการ ปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวม รายด้านและรายข้อส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านความรับผิดชอบปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรื่องการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียน การแต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบการแต่งกายของนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลต่อการปลูกฝังให้นักเรียนแต่งกาย ถูกต้องตามวินัย และการให้กำลังใจเมื่อนักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวินัย การกำหนดกิจกรรมพัฒนาด้านความประพฤติของนักเรียนไว้อย่างชัดเจน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามวินัยอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียน และการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลต่อการปลูกฝังความรับผิดชอบให้นักเรียน ปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเรื่องการลงทุนนักเรียนที่แต่งกายผิดวินัยอย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมพัฒนาความประพฤติของนักเรียนตามที่กำหนดไว้ การกำหนดนโยบายความประพฤติ ของนักเรียนอย่างชัดเจน และการแต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบดำเนินการความประพฤติของ นักเรียนเป็นทางการ ปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรมีปัญหาสำคัญ ได้แก่ นักเรียนแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน นักเรียนขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม และนักเรียนขาดระเบียบวินัยในตนเอง และข้อเสนอแนะสำคัญ ได้แก่ ควรปลูกฝังระเบียบวินัยตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และปฏิบัติต่ออย่างเนื่อง ควรมีกฎระเบียบกำหนดชัดเจนคำสั่งมอบหมายงานให้ครูรับผิดชอบชัดเจน และควรตรวจการแต่งกายทุกวัน ในตอนเช้าก่อนเข้าห้องเรียน กำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

การอภิปรายผล

จากผลของการวิจัยในครั้งนี้มีข้อค้นพบที่น่าสนใจผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยรวม มีประเด็นอภิปรายดังนี้

การพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากร ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวินัยนักเรียนในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียน อย่างเป็นรูปธรรม เช่น มีการกำหนดนโยบาย แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ กำหนดกิจกรรมพัฒนาไว้อย่างชัดเจน จัดกิจกรรมพัฒนาตามที่กำหนดไว้ ประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนา สรุปผลการจัดกิจกรรมเป็นรายปี และจัดกิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียนให้เป็นงานประจำ สอดคล้องกับกองวิจัยทางการศึกษา (2542 : 99 – 106) ที่ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านความรับผิดชอบและการมีวินัยของนักเรียน มี 7 ขั้นตอน คือ กำหนดนโยบาย แต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบดำเนินการ จัดกิจกรรมพัฒนา ประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนา สรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาเป็นรายปี และจัดกิจกรรมพัฒนาวินัยของนักเรียนให้เป็นงานประจำรวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามวินัยอย่างต่อเนื่องตามลำดับ จึงทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาวินัย โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรเป็นรายด้านพบว่า ด้านการแต่งกายของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากร ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวินัยนักเรียนในด้านการแต่งกายอย่างเป็นรูปธรรม เช่น มีการกำหนดนโยบายการแต่งกายของนักเรียนอย่างชัดเจน แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการแต่งกายของนักเรียน กำหนดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียนไว้อย่างชัดเจน จัดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียนตามที่กำหนดไว้ ประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียน สรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียนเป็นรายปี จัดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายนักเรียนเป็นงานประจำ จัดสภาพแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลต่อการปลูกฝังให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวินัย ให้กำลังใจเมื่อนักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวินัย และลงโทษนักเรียนที่แต่งกายผิดวินัยอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น จึงทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ประหยัด ยางกลาง (2546) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามระเบียบวินัยและการส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียน ระดับประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

และผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครราชสีมา มีทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของนักเรียน ด้านการแต่งกายอยู่ในระดับ มาก

ด้านความประพฤติของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากร ส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนได้มีการพัฒนาวินัยนักเรียนในด้านความประพฤติ อย่างเป็น รูปธรรม เช่น มีการกำหนดนโยบายความประพฤติ ของนักเรียนอย่างชัดเจน แต่งตั้งกรรมการ รับผิดชอบดำเนินการความประพฤติของ นักเรียนเป็นทางการ กำหนดกิจกรรมพัฒนาความ ประพฤติของนักเรียนไว้อย่างชัดเจน จัดกิจกรรมพัฒนาความประพฤติของนักเรียนตามที่กำหนดไว้ ประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาความประพฤติของนักเรียน สรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนา ความประพฤติของนักเรียนเป็น รายปี จัดกิจกรรมพัฒนาความประพฤติของนักเรียนเป็นงานประจำ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามวินัยอย่างต่อเนื่อง จัดสภาพแวดล้อมที่ดีเกื้อกูลต่อการ ปลูกฝังวินัยให้นักเรียน ให้กำลังใจ นักเรียนมีความประพฤติดี เป็นต้น ทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อ การพัฒนาวินัยด้านความประพฤติของนักเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ ประหยัด ยางกลาง (2546) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามระเบียบวินัยและการส่งเสริม ระเบียบวินัยของนักเรียน ระดับประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา และผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม ระเบียบวินัยของนักเรียน ด้านความประพฤติอยู่ในระดับมาก

ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนก็มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า บุคลากร ส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนได้มีการพัฒนาวินัยนักเรียนในด้านความรับผิดชอบอย่างเป็น รูปธรรม เช่น กำหนดนโยบายความรับผิดชอบของนักเรียนอย่างชัดเจน แต่งตั้งกรรมการ ดำเนินการความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นทางการ กำหนดกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของ นักเรียนไว้อย่างชัดเจน จัดกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนตามที่กำหนด ประเมินผล ระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียน สรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาความ รับผิดชอบของนักเรียนเป็นรายปี จัดกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นงานประจำ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง จัดสภาพแวดล้อมที่ดี เกื้อกูล ต่อการปลูกฝังความรับผิดชอบให้นักเรียน ให้กำลังใจนักเรียนที่มีความรับผิดชอบ เป็นต้น จึงทำให้ การพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ พิสิษฐ์ พานนนท์ (2544) ที่ได้ศึกษาวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของ

ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และผลการวิจัยพบว่า ระดับที่โรงเรียนควรเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนอยู่ในระดับมาก และยังคงสอดคล้องกับ ประหยัด ขางกลาง (2546) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามระเบียบวินัยและการส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียนระดับประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา และผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรเป็นรายชื่อพบว่า ด้านการแต่งกายของนักเรียน ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากร ส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียน ได้มีการพัฒนาวินัยนักเรียนในด้านการแต่งกายให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. 2551 (2551 : 2 - 9) คือ นักเรียนชาย เสื้อ ผ้าสีขาว แบบคอเชิ้ต เชิ้ต โปโล หรือคอปกกลม แขนสั้น เครื่องหมาย ใช้ชื่ออักษรย่อของสถานศึกษาปักที่อกเสื้อเบื้องขวาบนเนื้อผ้าด้วยด้ายหรือไหม โดยสถานศึกษารัฐใช้สีน้ำเงิน สถานศึกษาเอกชนใช้สีแดง กางเกง ผ้าสีดำ สีน้ำเงิน สีกรมท่า หรือสีเทา กิ แบบสุภาพ ขาสั้น เข็มขัดหนัง สีดำหรือสีน้ำตาล หัวเข็มขัดเป็นโลหะรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าชนิดหัวกลัด นักเรียนที่เป็นลูกเสือจะใช้เข็มขัดลูกเสือแทนก็ได้ รองเท้า หนังหรือผ้าใบ สีดำหรือสีน้ำตาล แบบหุ้มส้นชนิดผูก ถุงเท้าสั้น สีขาวหรือสีน้ำตาล และนักเรียนหญิง เสื้อ ผ้าสีขาว แบบคอเชิ้ต คอบัว หรือคอปกกลาสีผูกด้วยผ้าผูกคอชายสามเหลี่ยมเงือกกลาสี สีดำหรือสีกรมท่า แขนสั้น เครื่องหมาย ใช้ชื่ออักษรย่อของสถานศึกษาปักที่อกเสื้อเบื้องขวา บนเนื้อผ้าด้วยด้ายหรือไหม โดยสถานศึกษารัฐใช้สีน้ำเงิน สถานศึกษาเอกชนใช้สีแดง กระโปรง ผ้าสีดำหรือสีกรมท่า แบบจีบรูปครอบตัวหรือจีบทบรอบเอว หรือพับเป็นจีบข้างละสามจีบทั้งด้านหน้าและด้านหลัง เมื่อสวมแล้วชายกระโปรงคลุมเข่ารองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ แบบหุ้มส้นหุ้มปลายเท้า มีสายรัดหลังเท้า ถุงเท้า สั้น สีขาว โรงเรียนส่วนใหญ่ ได้พัฒนาวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนให้เป็นไปในแนวทางนี้ จึงทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนในแต่ละข้อมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ด้านความประพฤติของนักเรียน ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากร ส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียน ได้มีการพัฒนาวินัยนักเรียนในด้านความประพฤตินักเรียนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยความประพฤติของนักเรียน พ.ศ. 2548 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่อง

กำหนดความประพฤติของนักเรียน พ.ศ. 2548 (2548 : 17 – 18) ซึ่งกำหนดไว้ว่านักเรียนและนักศึกษาต้องไม่ประพฤติตน ไว้ 9 ประการ คือ หนีเรียนหรือออกนอกสถานศึกษา โดยไม่ได้รับอนุญาตในช่วงเวลาเรียน เล่นการพนัน จัดให้มีการเล่นการพนัน หรือมั่วสุมในวงการพนัน พกพาอาวุธหรือวัตถุระเบิด ซื้อ จำหน่าย แลกเปลี่ยน เสพสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สิ่งมีนเมาบุหรี่ยาเสพติด ลักทรัพย์ กรร โขกทรัพย์ ช่มชู้ หรือบังคับขืนใจ เพื่อเอาทรัพย์สินบุคคลอื่น ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น เดริขมการหรือกระทำการใด ๆ อันน่าจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน แสดงพฤติกรรมทางชู้สาวซึ่งไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ออกนอกสถานที่พักในเวลากลางคืน เพื่อเที่ยวเตร่หรือรวมกลุ่ม อันเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น โรงเรียนส่วนใหญ่ได้พัฒนาตามวินัยด้านความประพฤติของนักเรียนให้เป็นไปตามแนวทางนี้ จึงทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาวินัยด้านความประพฤติของนักเรียนในแต่ละข้อมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ทุกข้อมีการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นอาจเช่นนี้เป็นเพราะว่า บุคลากร ส่วนใหญ่เห็นว่าการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบต่อให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวม ซึ่งจะทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และยังเป็นคุณธรรมสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยรวมด้วย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2526 : 13) ที่มีแนวคิดการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบต่อให้บุคคลมีคุณลักษณะนิสัยที่ดี คือ ปฏิบัติตามระเบียบเคารพสิทธิผู้อื่น ทำตามหน้าที่ของตน และมีความซื่อสัตย์สุจริต การมีความรับผิดชอบต่อสูงจะช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความสงบสุข และยังเป็นคุณธรรมที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศด้วย ความรับผิดชอบต่อจึงถือเป็นระเบียบวินัยอย่างหนึ่ง ความรับผิดชอบต่อคือ การยอมรับรู้ และสำนึกในการกระทำของตน การยอมรับผลแห่งการกระทำของตนด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะเป็ผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะถูกหรือผิด ไม่ปิดความรับผิดชอบต่อไปให้ผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดผลดีขึ้น ความรับผิดชอบต่อทำให้บุคคลปฏิบัติตามหน้าที่ของตน ซึ่งการปฏิบัติตามหน้าที่ก็คือความมีวินัยและความรับผิดชอบต่อ ใน 3 ด้าน คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่นรู้หน้าที่ ตั้งใจจริงในการปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติตนไปสู่ความเป็นพลเมืองดี การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมและการปลูกฝังระเบียบวินัยให้แก่คนในชาติ การยอมรับเหตุผล กล้าแสดงออก กล้ารับผิดชอบ และยับยั้งชั่งใจ ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น ได้แก่ ช่วยเสริมสร้างความสงบสุขในสังคม การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น การวางตัวอย่างให้เกิดริซึ่งกันและกัน ความอดทน อดกลั้น สงบเสงี่ยม และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นผลมาจาก

การมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่นอย่างเหมาะสม ได้แก่ การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความมานะอดทน ไม่หะหลวม ไม่ละเมิดประโยชน์ซึ่งเป็นของสาธารณะ ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านความรับผิดชอบต่อให้เป็นไปในแนวนี้ จึงทำให้ความคิดเห็นต่อการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านความรับผิดชอบต่อของนักเรียนในแต่ละข้อมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2. การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน

การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนได้มีการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบต่อแล้ว ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับ พิสมัช ทินเค (2545 : 16) ที่ได้วิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารและครูกับการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนใน โรงเรียนว่าบทบาทของผู้บริหารเพื่อให้เกิดการสร้างวิสัยทัศน์ของโรงเรียน บรรลุวัตถุประสงค์ มี 8 ประการ ได้แก่ ประชุมครูเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบวินัยในโรงเรียน เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการรักษาระเบียบวินัย โดยการมอบอำนาจ ปกครองให้ด้วย สนับสนุนระเบียบวินัยที่ครูพยายามสร้างขึ้น และเกิดผลดีกับ โรงเรียนอย่างจริงจัง ให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมดูแลระเบียบวินัยของโรงเรียน การลงโทษเกี่ยวกับระเบียบวินัยของโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นในส่วนรวม มีคณะกรรมการรับรู้และพิจารณาตัดสินใจ พิจารณาลงโทษควรทำด้วยความยุติธรรมรอบคอบที่สุด มีการบันทึกประวัติผู้กระทำความผิดไว้ทุกครั้ง และการลงโทษควรมุ่งที่การสร้างสรรค และผู้บริหารส่วนใหญ่ได้ทำบทบาทนี้อยู่แล้ว จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน โดยรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ด้านการแต่งกายของนักเรียนรายด้านพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนได้มีการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในด้านการแต่งกายอย่างเป็นรูปธรรม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. 2551 (2551 : 2 - 9) จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการแต่งกายของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านความประพฤตินักเรียนมี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนได้มีการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในด้านการแต่งกายอย่างเป็นรูปธรรม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดความประพฤตินักเรียน พ.ศ. 2548 (2548 : 17 - 18) และ ด้านความรับผิดชอบต่อของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนได้มีการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในด้านความประพฤติ อย่างเป็น

รูปธรรม กิจกรรมการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบดังกล่าว โรงเรียนได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาของโรงเรียนอยู่แล้ว ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ วีระเดช นรินทร์รัมย์ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่องการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองกุงไทยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 และผลการวิจัยพบว่า ผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ด้านการแต่งกายของนักเรียน รายข้อพบว่าผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นเรื่องการสรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียนเป็นรายปี การจัดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียนเป็นงานประจำ การประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียน และการลงโทษนักเรียนที่แต่งกายผิดวินัยอย่างต่อเนื่อง มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารเห็นว่าบุคลากรของบางโรงเรียนมีภาระงานด้านอื่นมากขึ้น เมื่อจัดกิจกรรมแล้วจึงมิได้มีการสรุปผลเป็นรายปี มิได้ถือว่าการพัฒนาวินัยของนักเรียนเป็นงานประจำ มิได้ประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาการ และมิได้มีการลงโทษนักเรียนที่แต่งกายผิดวินัยอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้มีผลการปฏิบัติในเรื่องนี้อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความประพฤติของนักเรียนส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เรื่องการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาความประพฤติของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารเห็นว่าบุคลากรของบางโรงเรียนมีภาระงานด้านอื่นมากขึ้น เมื่อจัดกิจกรรมจึงมิได้มีการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาความประพฤติของนักเรียน จึงทำให้มีผลการปฏิบัติในเรื่องนี้อยู่ในระดับปานกลาง และด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เรื่องการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาความประพฤติของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการพัฒนาวินัยของนักเรียนด้านความรับผิดชอบอย่างเป็นรูปธรรมอยู่แล้ว จึงทำให้มีผลการปฏิบัติในเรื่องนี้อยู่ในระดับมาก

การพัฒนาวินัยนักเรียนใน โรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนได้มีการพัฒนาวินัยนักเรียนในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบอยู่แล้ว ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับ พิสมัย ทินเด (2545 :16) ที่ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารและครูกับการพัฒนาวินัยนักเรียนใน โรงเรียนว่า การพัฒนาความมีวินัยของนักเรียนนั้นครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากที่สุดนั้นครูควรใช้ 7 วิธีการ คือ จัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนให้ดีทั้งในบริเวณ โรงเรียนอาคารสถานที่

และห้องเรียน จัดกิจกรรม การเรียนการสอน ตามความถนัดและความสามารถของครู จัดบริเวณ
 เนอะแนวจั้นในโรงเรียนอันจะช่วยเป็นสื่อเชื่อมโยงให้ครูและนักเรียนเข้าใจกันได้ดี ช่วยเหลือกันได้
 สะดวก ส่งเสริมให้เด็กปกครองตนเองสามารถแสดงความคิดเห็นและทำประ โยชน์ต่อหมู่คณะ
 จัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร เป็นการช่วยผ่อนคลายความเครียดของนักเรียนและครูใน
 โรงเรียน สร้างระเบียบวินยวางรากฐานให้แน่นอนทุก ๆ เรื่อง แล้วประกาศชี้แจงให้นักเรียนทราบ
 โดยทั่วกัน และพยายามไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงกระทำที่ไม่ดีด้วยความเอาใจใส่ ด้วยการสร้าง
 แนวปฏิบัติ การช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงตนเอง การใช้กฎเกณฑ์ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปสู่วินย
 ในตนเอง เป็นต้น และครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ก็ได้ทำบทบาทนี้อยู่แล้ว ดังนั้นจึงทำให้
 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการพัฒนาวินยของนักเรียน โดยรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ
 มาก

ด้านการแต่งกายของนักเรียน ราชด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็น
 เพราะว่ ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวินยนักเรียนในด้านการแต่งกายอย่าง
 เป็นรูปธรรมอยู่แล้ว เนื่องจากโรงเรียนต้องพัฒนานักเรียนให้แต่งกายเป็น ไปตามแนวทางที่
 กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบ
 นักเรียน พ.ศ. 2551 (2551 : 2 -9) จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการพัฒนาวินย
 ด้านการแต่งกายของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านความประพฤติของนักเรียนมีการ
 ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่ ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนา
 วินยนักเรียนในด้านความประพฤติอย่างเป็นรูปธรรมอยู่แล้ว เนื่องจากโรงเรียนต้องพัฒนานักเรียน
 ให้แต่งกายเป็น ไปตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ กฎกระทรวง
 ศึกษาธิการว่าด้วยเรื่อง กำหนดความประพฤติของนักเรียน พ.ศ. 2548 (2548 : 17 – 18) และ
 ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่ ครูผู้สอน
 ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวินยนักเรียนในด้านความประพฤติ อย่างเป็นรูปธรรม
 กิจกรรมการพัฒนาวินยด้านความรับผิดชอบดังกล่าวโรงเรียนได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาของ
 โรงเรียนอยู่แล้ว ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ วีระเดช นรินทร์รัมย์ (2554) ที่ได้ศึกษาการเสริมสร้าง
 วินยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองกุ้งไทยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 และผลการวิจัยพบว่า ผลการเสริมสร้างวินย
 ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ด้านการแต่งกายของนักเรียน ด้านความประพฤติของนักเรียนและด้านความรับผิดชอบ
 ของนักเรียน พบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่ ครูผู้สอนส่วนใหญ่

เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวินัยของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน อย่างเป็นทางการเรียบร้อยแล้ว เช่น มีการกำหนดนโยบาย แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ กำหนดกิจกรรมพัฒนาไว้อย่างชัดเจน จัดกิจกรรมพัฒนาตามที่กำหนดไว้ ประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนา สรุปผลการจัดกิจกรรมเป็นรายปี และจัดกิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียนให้เป็นงานประจำ เป็นต้น ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับกองวิจัยทางการศึกษา (2542 : 99 -106) ที่ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านความรับผิดชอบและการมีวินัยของนักเรียน มี 7 ขั้นตอน คือ กำหนดนโยบาย แต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบดำเนินการ จัดกิจกรรมพัฒนา ประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนา สรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาเป็นรายปี และจัดกิจกรรมพัฒนาวินัยของนักเรียนให้เป็นงานประจำ รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามวินัยอย่างต่อเนื่องตามลำดับ จึงทำให้ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการพัฒนาวินัยทั้ง 3 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. การพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกัน

การพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวินัยนักเรียนในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบอยู่แล้ว จึงทำให้มีความคิดเห็นโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ ใจนวน (2552) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลข เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และผลของการวิจัยพบว่า สภาพการพัฒนาวินัยนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลข เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการแต่งกายของนักเรียน รายงานพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวินัยนักเรียนในด้านการแต่งกายอย่างเป็นทางการเรียบร้อยแล้ว เนื่องจากโรงเรียนต้องพัฒนานักเรียนให้แต่งกายเป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงศึกษากำหนด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. 2551 (2551 : 2 - 9) จึงทำให้ความคิดเห็นบุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปีที่มีต่อการพัฒนาวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านความประพฤติของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวิทยุให้นักเรียนในด้านความประพฤติอย่างเป็นรูปธรรมอยู่แล้ว เนื่องจากโรงเรียนต้องพัฒนานักเรียนให้แตก่างเป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงศึกษากำหนด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่อง กำหนดความประพฤติของนักเรียน พ.ศ. 2548 (2548 : 17 – 18) และ ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวิทยุให้นักเรียนในด้านความประพฤติอย่างเป็นรูปธรรม กิจกรรมการพัฒนาวิทยุด้านความรับผิดชอบดังกล่าว โรงเรียนได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาของโรงเรียนอยู่แล้ว ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ วีระเดช นรินทร์รัมย์ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองกง ไทยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 และผลการวิจัยพบว่าการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ด้านการแต่งกายของนักเรียน ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านความประพฤติของนักเรียน ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวิทยุของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน อย่างเป็นรูปธรรมอยู่แล้ว เช่น มีการกำหนดนโยบาย แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ กำหนดกิจกรรมพัฒนาไว้อย่างชัดเจน จัดกิจกรรมพัฒนาตามที่กำหนดไว้ ประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนา สรุปผลการจัดกิจกรรมเป็นรายปี และจัดกิจกรรมพัฒนาวิทยุให้นักเรียนในโรงเรียนให้เป็นงานประจำ เป็นต้น ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับกองวิจัยทางการศึกษา (2542 : 99-106) ที่ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านความรับผิดชอบและการมีวินัยของนักเรียน มี 7 ขั้นตอน คือ กำหนดนโยบาย แต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบดำเนินการ จัดกิจกรรมพัฒนา ประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนา สรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาเป็นรายปี และจัดกิจกรรมพัฒนาวิทยุของนักเรียนให้เป็นงานประจำ รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามวินัยอย่างต่อเนื่องตามลำดับ จึงทำให้ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ที่มีต่อการพัฒนาวิทยุของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาวิทยุให้นักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวิทยุให้นักเรียนในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบอยู่แล้ว จึงทำให้มีความคิดเห็นโดยรวม

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ ใจนวน (2552) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาวินัยนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลข เขต 1 และผลของ การวิจัยพบว่า สภาพการพัฒนาวินัยนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลข เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการแต่งกายของนักเรียน ราชด้านพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการ พัฒนาวินัยนักเรียนในด้านการแต่งกายอย่างเป็นรูปธรรมอยู่แล้ว เนื่องจากโรงเรียนต้องพัฒนา นักเรียนให้แต่งกายเป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงศึกษากำหนด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระเบียบนักเรียน พ.ศ. 2551 (2551 : 2 - 9) จึงทำให้ ความคิดเห็นบุคลากรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5 -10 ปี ที่มีต่อการพัฒนาวินัยด้านการแต่งกายของ นักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านความประพฤติของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการ พัฒนาวินัยนักเรียนในด้านความประพฤติอย่างเป็นรูปธรรมอยู่แล้ว เนื่องจากโรงเรียนต้อง พัฒนานักเรียนให้แต่งกายเป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงศึกษากำหนด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่อง กำหนดความประพฤติของนักเรียน พ.ศ. 2548 (2548 : 17 – 18) และด้านความรับผิดชอบของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวินัยนักเรียนใน ด้านความประพฤติอย่างเป็นรูปธรรม กิจกรรมการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบดังกล่าว โรงเรียน ได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาของโรงเรียนอยู่แล้ว ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ วีระเดช นรินทร์รัมย์ (2554) ที่ได้ศึกษาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองกุงไทย วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 และผลการวิจัยพบว่า ผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ด้านการแต่งกายของนักเรียน ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านความประพฤติ ของนักเรียนทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ทุกข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5 -10 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวินัยของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน อย่างเป็นรูปธรรมอยู่แล้ว เช่น มีการกำหนดนโยบาย แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ กำหนดกิจกรรมพัฒนา ใ้ได้อย่างชัดเจน จัดกิจกรรมพัฒนาตามที่กำหนดไว้ ประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนา สรุปผล

การจัดกิจกรรมเป็นรายปี และจัดกิจกรรมพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียนให้เป็นงานประจำ เป็นต้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. 2551 (2551 : 2 - 9) และ กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่อง กำหนดความประพฤติของนักเรียน พ.ศ. 2548 (2548 : 17 - 18) กองวิจัยทางการศึกษา (2542 : 99 -106) ที่ได้กำหนดแนวทาง เพื่อให้แต่ละโรงเรียนพัฒนาด้านการแต่งกายของนักเรียน ด้านความประพฤติของนักเรียน และ ด้านความรับผิดชอบให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด จึงทำให้ความคิดเห็นของบุคลากรที่มี ประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปี ต่อการพัฒนาวิสัยของนักเรียนทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาวิสัยนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มี ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวิสัยนักเรียนใน ด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบอยู่แล้ว จึงทำให้มีความคิดเห็น โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ ใจนวน (2552) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาวิสัยนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และผลของการวิจัย พบว่า สภาพการพัฒนาวิสัยนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการแต่งกายของนักเรียน รายงานพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านความ ประพฤติของนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านความรับผิดชอบของนักเรียนมี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวิสัยนักเรียนทั้ง 3 ด้าน อย่างเป็นรูปธรรม กิจกรรมการ พัฒนาเหล่านี้โรงเรียนได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาของโรงเรียนอยู่แล้ว ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. 2551 (2551 : 2 - 9) กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่อง กำหนดความประพฤติของนักเรียน พ.ศ. 2548 (2548 : 17 - 18) และวีระเดช นรินทร์รัมย์ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองกุง ไทยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 และผลการวิจัยพบว่า ผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ด้านการแต่งกายของนักเรียน รายงานพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านความประพฤติของนักเรียน ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านความรับผิดชอบของ นักเรียน ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์

มาก 10 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาวินัยของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน อย่างเป็นรูปธรรม อยู่แล้ว ได้แก่ การกำหนดนโยบาย แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ กำหนดกิจกรรมพัฒนาไว้อย่างชัดเจน จัดกิจกรรมพัฒนาตามที่กำหนดไว้ ประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนา สรุปผลการจัดกิจกรรมเป็นรายปี และจัดกิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียนให้เป็นงานประจำ เป็นต้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. 2551 (2551 : 2 - 9) กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่อง กำหนดความประพฤติของนักเรียน พ.ศ. 2548 (2548 : 17 - 18) และกองวิจัยทางการศึกษา (2542 : 99 - 106) ซึ่งได้กำหนดแนวทาง เพื่อให้แต่ละโรงเรียนนำไปพัฒนาด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด จึงทำให้ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี มีต่อการพัฒนาวินัยของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

4. การเปรียบเทียบการพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร

การเปรียบเทียบการพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มี ตำแหน่งต่างกัน โดยรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน การวิจัยที่ได้ตั้งไว้ และรายด้าน พบว่า ด้านการแต่งกาย โดยรวมในด้านนี้มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ด้านความประพฤติ โดยรวมในด้านนี้มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 โดยรวมได้มีการกำหนด นโยบาย แต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบ มีการกำหนดกิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียนไว้อย่างชัดเจน จัดกิจกรรมพัฒนาการวินัยนักเรียนตามที่กำหนดไว้ ประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนา สรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาเป็นรายปี จัดกิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียนให้เป็นงานประจำ จัดสภาพแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลต่อการปลูกฝังให้นักเรียนมีวินัย ให้กำลังใจเมื่อนักเรียนปฏิบัติถูกต้อง ตามวินัย และ ลงโทษนักเรียนที่ปฏิบัติผิดวินัยด้านการแต่งกายและด้านความประพฤติของนักเรียน อย่างต่อเนื่อง ตลอดทั้งมีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. 2551 (2551 : 2 - 9) และกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่องกำหนดความประพฤติของนักเรียน พ.ศ. 2548 (2548 : 17 - 18) ได้กำหนดเป็นแนวทางให้โรงเรียนนำมาใช้เพื่อพัฒนาวินัยของนักเรียนด้านการแต่งกาย และด้านความประพฤติของนักเรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้การพัฒนาวินัยนักเรียน ในโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ดีด้านความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ด้านความรับผิดชอบนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังมิได้ออกระเบียบ หรือกฎกระทรวงใด ๆ เพื่อให้แต่ละโรงเรียนนำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาวินัยนักเรียนให้เป็นไปใน

แนวทางเดียวกันเช่นเดียวกับด้านการแต่งกายและด้านความประพฤติของนักเรียน ดังนั้นการพัฒนา วินัยของนักเรียนด้านความรับผิดชอบนี้แต่ละ โรงเรียนจะเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาขึ้นมาเป็น ของตนเอง จึงทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาวินัยนักเรียนใน โรงเรียนตามความคิดเห็นของ บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันในด้านความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

ด้านการแต่งกายของนักเรียน โดยรวมในด้านนี้มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อ พบว่า เรื่องการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียน การสรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียนเป็นรายปี และการจัดกิจกรรมพัฒนาการ แต่งกายของนักเรียน ปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเรื่องการให้ กำลังใจเมื่อนักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวินัย ปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันบุคลากร ในสถานศึกษามีจำนวนจำกัดและมีภาระงานมาก เช่น ภาระงานสอนการมาก และการทำจัดทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะ เป็นต้น จึงทำให้มีเวลาใน การจัดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียนน้อยลง หรือเมื่อมีการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน สำเร็จแล้วก็ไม่มีเวลาในการประเมินผล สรุปผลเป็นรายปี หรือมีการให้กำลังใจเมื่อนักเรียนแต่งกาย ถูกต้องตามวินัย จึงทำให้มีความเห็นต่อการปฏิบัติในเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

ด้านความประพฤติของนักเรียน โดยรวมไม่แตกต่าง แต่เป็นรายชื่อในเรื่องการสรุปผล การจัดกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียนเป็นรายปี การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติ ตามวินัยอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการ กำหนดนโยบายความประพฤติ ของนักเรียนอย่างชัดเจน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันบุคลากรในสถานศึกษามีภาระงานมาก เมื่อมีการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนสำเร็จแล้วก็ไม่มีเวลาในการสรุปผลเป็นรายปี หรือมีการให้ กำลังใจเมื่อนักเรียนเมื่อได้ประพฤติถูกต้องตามวินัย บางโรงเรียนอาจมิได้มีการกำหนดนโยบาย ความประพฤติของนักเรียนอย่างชัดเจน จึงทำให้มีความเห็นต่อการปฏิบัติในเรื่องนี้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรายชื่อ พบว่าเรื่องการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของ นักเรียน และการจัดกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนตามที่กำหนด ปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เช่นกัน ยกเว้น เรื่องการสรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนา

ความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นรายปี และการแต่งตั้งกรรมการดำเนินการความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นทางการ ปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรในโรงเรียนมีภาระงานมาก บางโรงเรียนไม่มีเวลาจัดทำแบบประเมินกิจกรรมมิได้จัดกิจกรรมตามที่กำหนด หรือ บางโรงเรียนขาดการแต่งตั้งกรรมการดำเนินการความรับผิดชอบของนักเรียนอย่างเป็นทางการ และบางโรงเรียนขาดสรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นรายปี จึงทำให้มีความเห็นต่อการปฏิบัติในเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2526 : 13) ที่มีแนวคิดการพัฒนาวินัยเรื่องความรับผิดชอบเพื่อให้บุคคลมีคุณลักษณะนิสัยที่ดี คือ ปฏิบัติตามระเบียบ เคารพสิทธิผู้อื่นทำตามหน้าที่ของตน และมีความซื่อสัตย์สุจริต การมีความรับผิดชอบสูงจะช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความสงบสุข และยังเป็นคุณธรรมที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศด้วย ความรับผิดชอบจึงถือเป็นระเบียบวินัยอย่างหนึ่ง ความรับผิดชอบคือการยอมรับรู้ และสำนึกในการกระทำของตน การยอมรับผลแห่งการกระทำของตนด้วยความเต็มใจไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าการกระทำนั้นจะถูกหรือผิด ไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดผลดีขึ้น ความรับผิดชอบทำให้บุคคลปฏิบัติตามหน้าที่ของตน คือความมีวินัยและความรับผิดชอบ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่นรู้หน้าที่ ตั้งใจจริงในการปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติตนไปสู่ความเป็นพลเมืองดี การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมและการปลูกฝังระเบียบวินัยให้แก่คนในชาติ การยอมรับเหตุผล กล้าแสดงออก กล้ารับผิดชอบ และยับยั้งชั่งใจ ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น เช่นช่วยเสริมสร้างความสงบสุขในสังคม การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น การวางตัวอย่างให้เกิดริชชิ่งกันและกัน ความอดทนอดกลั้น สงบเสงี่ยม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นผลมาจากการมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่นอย่างเหมาะสม ได้แก่ การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความมานะอดทน ไม่ละหุหลวม ไม่ละเมียดประ โยชน์ซึ่งเป็นของสาธารณะ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ประหยัด ขางกลาง (2546) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามระเบียบวินัยและการส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียน ระดับประถมศึกษา ตามทัศนคติของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา และผลการศึกษาพบว่าผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่ชนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของนักเรียนด้านความประพฤติ และด้านการแต่งกายไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบการพัฒนาวินัยนักเรียนใน โรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มี ประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับ มานิตย์ แสนยะบุตร (2554) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีต่อการขาดวินัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 คือ การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีทัศนะ ต่อปัจจัยที่มีผลต่อการขาดวินัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ดีในด้านความรับผิดชอบปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบุคลากรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5 - 10 ปี กับ บุคลากรที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นในการพัฒนาวินัยนักเรียนใน โรงเรียนด้านความรับผิดชอบของนักเรียน แตกต่างกัน โดยบุคลากรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5 - 10 ปี มีค่าเฉลี่ยมากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมได้มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. 2551 (2551 : 2 - 9) และกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่องกำหนดความประพฤติของนักเรียน พ.ศ. 2548 (2548 : 17 - 18) เป็นแนวทางให้ โรงเรียนนำมาใช้เพื่อพัฒนาวินัยของนักเรียนด้านการแต่งกาย และด้านความประพฤติของนักเรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้การพัฒนาวินัยนักเรียน ในโรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านความรับผิดชอบนั้น กระทรวงศึกษาธิการยังมีได้ออกระเบียบหรือกฎกระทรวงใด ๆ เพื่อให้แต่ละ โรงเรียนนำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาวินัยนักเรียนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เช่นเดียวกับด้านการแต่งกายและด้านความประพฤติของนักเรียน ดังนั้นการพัฒนาวินัยของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบนี้ โรงเรียนแต่ละแห่งจะเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาขึ้นมาเป็นของตนเอง จึงทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาวินัยนักเรียนใน โรงเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มี ประสบการณ์ต่างกันด้านความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบุคลากรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5 - 10 ปี มีค่าเฉลี่ยมากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี

นอกจากนี้ด้านการแต่งกายของนักเรียน ในเรื่องการแต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบ การแต่งกายของนักเรียน การประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาการแต่งกายของนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเกื้อกูลต่อการปลูกฝังให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวินัย และ

การให้กำลังใจเมื่อนักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวินัย มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในเรื่องการลงโทษนักเรียนที่แต่งกายผิดวินัยอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ ด้านความประพฤตินักเรียนในเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนาความประพฤติของนักเรียนตามที่กำหนดไว้ การกำหนดนโยบายความประพฤติ ของนักเรียนอย่างชัดเจน และการแต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบดำเนินการความประพฤติของนักเรียนเป็นทางการ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเรื่องการกำหนดกิจกรรมพัฒนาความประพฤติของนักเรียนไว้อย่างชัดเจน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามวินัยอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ตามลำดับ และ ด้านความยอมรับผิดชอบ ในเรื่องการกำหนดกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนไว้อย่างชัดเจน การให้กำลังใจนักเรียนที่มีความรับผิดชอบ การกำหนดนโยบายความรับผิดชอบของนักเรียนอย่างชัดเจน การจัดกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นงานประจำ การแต่งตั้งกรรมการดำเนินการความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นทางการ การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และการสรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นรายปี มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ด้านการแต่งกายและการประพฤตินักเรียนมีระเบียบและกฎกระทรวงเพื่อให้แต่ละ โรงเรียนใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอยู่แล้ว ส่วนข้อปฏิบัติด้านความรับผิดชอบ กระทรวงศึกษาธิการยังมิได้มีระเบียบและกฎกระทรวงเพื่อให้แต่ละ โรงเรียนใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้มีการปฏิบัติแตกต่างกัน

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน

ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยนักเรียนใน โรงเรียน เรียงอันดับจากที่เป็นปัญหามากไปหาน้อยได้ตามลำดับ คือ นักเรียนแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน นักเรียนขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม นักเรียนขาดระเบียบวินัยในตนเอง นักเรียนอาศัยอยู่กับค้ายาย ผู้ปกครองไม่ค่อยดูแลเอาใจใส่ การเลียนแบบพฤติกรรม เลียนแบบคารา ทรงผม ใส่ตุ้มหู นักเรียนขาดสมาธิในการรับฟัง ความพร้อมแต่ละคนไม่เท่าเทียม คือ รัน ขอรังแกเพื่อน เรื่องชู้สาว ตามลำดับ ปัญหาเหล่านี้ส่วนหนึ่งมาจากตัวนักเรียนเอง สืบเนื่องมาจากปัจจุบันได้มีการขยาย การศึกษาภาคบังคับถึงระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นช่วงที่นักเรียนบางคนมีวุฒิเข้าสู่ความเป็นวัยรุ่น จึงก่อให้เกิดภาวะทางอารมณ์แปรปรวนชอบที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีค่านิยมไปตาม

แพ้นของของนักร้องหรือนักแสดงที่คนชื่นชอบ สนใจเพศตรงข้าม สนใจในการคบหากลุ่มเพื่อนที่อยู่ในวัยเดียวกัน

นอกจากนี้ปัญหาบางอย่างอาจเกิดจากครูที่ไม่เข้าใจอารมณ์ของวัยรุ่นในช่วงดังกล่าวอาจเป็นแรงผลักดันให้นักเรียน ไม่อยากมา โรงเรียนเกิดการต่อต้านไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน ปัญหาทางครอบครัวที่ไม่สามารถเลี้ยงดูให้การบรมสมากในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสภาพปัญหาของคนในสังคมหรือในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่โดยรวมเป็นผู้ขาดระเบียบวินัยทำให้เด็กมีพฤติกรรมเรียนแบบคนเหล่านั้น เมื่อนักเรียนเหล่านี้เข้ามาสู่โรงเรียนจึงได้แสดงออกในลักษณะเป็นคนขาดวินัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ เซาว์ มณีนวศ์ (2528. : 170-174) ที่ได้ให้ทัศนะที่เป็นข้อสรุปสาเหตุของการขาดวินัยของนักเรียนว่าเกิดจากปัญหา สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ปัญหาจากตัวนักเรียนเอง ปัญหาจากครู ปัญหาจากครอบครัวและสภาพแวดล้อม และปัญหาจากสภาพสังคมส่วนรวมของบ้านเมือง

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ตามลำดับ คือ ควรปลูกฝังระเบียบวินัยตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และปฏิบัติต่ออย่างเนื่อง ควรมีกฎระเบียบกำหนดชัดเจน คำสั่งมอบหมายงานให้ครูรับผิดชอบชัดเจน ควรตรวจการแต่งกายทุกวัน ในตอนเช้าก่อนเข้าห้องเรียน กำกับติดตามอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ควรประชุมผู้ปกครองสร้างความเข้าใจ ควรใช้ระบบการเยี่ยมบ้านและระบบช่วยเหลือนักเรียน ควรชมเชยนักเรียนที่แต่งตัวดูระเบียบ ครูควรประจำชั้นเอาใจใส่ดูแลเด็กในชั้นเรียนของตน อบรมดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด และสร้างข้อตกลงโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม และควรจัด โครงการค่ายคุณธรรม ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ข้อเสนอแนะทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นบทบาทของโรงเรียนที่ต้องปฏิบัติอยู่แล้ว เพื่อให้นักเรียนที่เข้ามาเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย

ข้อค้นพบครั้งนี้สอดคล้องกับ ดำรง ประเสริฐกุล (2542 : 221 - 227) ที่ได้ให้ทัศนะที่เป็นข้อสรุปเกี่ยวกับการแก้ไขการทำคามผิดทางวินัยนักเรียน โดยใช้หลักการพัฒนาส่งเสริมพฤติกรรมมุ่ง ไปสู่การป้องกัน และแก้ไขพฤติกรรมไม่พึงที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดความภูมิใจในบทเรียน การสร้างความรัก โรงเรียนให้เกิดขึ้นในหมู่นักเรียน สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณะครูอาจารย์ด้วยกัน การพยายามจัดสิ่งยั่วยุที่จะก่อให้เกิดความผิดทางวินัย การให้รางวัลความประพฤติดี การร่วมมือระหว่างบ้านกับ โรงเรียน การชี้แจงตักเตือนนักเรียนเป็น

รายบุคคลหรือเป็นหมู่คณะ และการจัดกิจกรรมนักเรียน เหล่านี้ถือเป็นหน้าที่ของโรงเรียนจะต้องนำมาใช้เป็นแนวทางแก้ไขและ พัฒนาวินัยให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนให้ได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรกำหนดนโยบายของโรงเรียนให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยผู้บริหารโรงเรียนประชุมชี้แจงรายละเอียดให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนทราบและเข้าใจถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ ความสำคัญและประโยชน์ของการพัฒนาความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองของนักเรียนและกำหนดให้เป็นนโยบายที่ครู นักเรียนทุกคนในโรงเรียนต้องปฏิบัติร่วมกัน
2. ควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการดำเนินการ โดยมีแนวทางในการสรรหาแต่งตั้งหลายแนวทาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อม ข้อจำกัดบุคลากรสภาพแวดล้อมและงบประมาณแต่ละโรงเรียนดังนั้น คณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของแต่ละโรงเรียนไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน
3. ควรกำหนดกิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียนให้ชัดเจนโรงเรียนต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและทั่วถึง นักเรียนทุกคน ซึ่งกำหนดกิจกรรมในการพัฒนา สามารถกำหนดได้หลายแนวทาง
4. ควรจัดกิจกรรมพัฒนาวินัยของนักเรียนตามที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการ ดำเนินการจัดประชุมครูทุกคนในโรงเรียนชี้แจงรายละเอียดของกิจกรรมในการพัฒนาวินัยของนักเรียนและควรดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง จนเป็นงานประจำ
5. ควรประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียน
6. ควรสรุปผลการจัดกิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียนเป็นรายปี โดยประเมินและสรุปผลของแต่ละกิจกรรม ที่ได้ดำเนินการและภาพรวมของการพัฒนา ในขั้นตอนนี้ควรมีเครื่องมือในการประเมินผล เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถามและแบบสังเกต และควรสรุปผลการดำเนินงานให้ชัดเจน ถ้าไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ควรมีการปรับปรุงแก้ไข

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาวิษยนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาวิษยนักเรียนในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด
2. ควรมีการศึกษาการพัฒนาวิษยนักเรียนในโรงเรียน โดยใช้ตัวแปรต้นด้านอื่น เช่น ผู้ปกครอง และนักเรียน
3. ควรมีการศึกษาเชิงนโยบายด้านการออกกฎระเบียบเพื่อให้โรงเรียนมีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาวิษยนักเรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน